

Art. 112 G.O.F.
Vrijgesteld expeditierecht
art. 280/2° Wetb. Reg.

Uitgifte

Vonnisnummer	76
Repertoriumnummer	26633
Datum van uitspraak	12 december 2014
Rolnummer	A/ 14/02415

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Rechtsmiddelen
op €	op €	

Niet aan te bieden aan de ontvanger

Rechtbank van Koophandel Antwerpen, afdeling Antwerpen

Vonnis

7 de kamer

Aangeboden op	16 DEC 2014
Niet te registreren	IHERT DE VOS.

de heer Finbar JOHNSTONE,

wonende te London N8 OLB (Verenigd Koninkrijk), Park Ridings 29,

de BVBA XL,

waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 2110 Wijnegem, Simon De Heuvellaan 1, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0460.013.095,

eisende partijen, vertegenwoordigd door mr D. Delarue, advocaat, met kantoor te 2000 Antwerpen, Wapenstraat 14,

TEGEN

de BVBA RAMBLAZ,

waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 3840 Borgloon, St.-Truidersteenweg 301 bus A, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0895.122.235,

verwerende partij, vertegenwoordigd door mr M. Wirtz loco mr J. Peeters, advocaat, met kantoor te 3500 Hasselt, Herkenrodesingel 8D/2.03,

I. PROCEDUREVOORGAANDEN

De artikelen 2, 34, 36, 37 en 41 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd bij wet van 10 oktober 1967, houdende het gerechtelijk wetboek worden toegepast.

Op 19 maart 2014 brengen de heer F. JOHNSTONE en de BVBA XL hun inleidende dagvaarding uit

De stukken van rechtspleging worden vermeld op de inventaris van het dossier van rechtspleging.

De zaak wordt gedagsteld overeenkomstig artikel 747 § 1 Ger. Wb.

Op de zitting van 27 november 2014 pleiten partijen, waarna de zaak in beraad wordt genomen.

II. DE FEITEN

1. De heer F. JOHNSTONE ontwerpt meubelen en andere objecten in glasvezel en polyethyleen. Éen van zijn meest succesvolle ontwerpen is de BALL CHAIR. De BALL CHAIR, ontworpen in 1998-1999. XL BVBA (hierna aangeduid als "XL") betreft de exclusieve producent en verdeler van de BALL CHAIR.
2. De BVBA RAMBLAZ (hierna aangeduid als "RAMBLAZ") betreft een onderneming die in opdracht van klanten op maat gemaakte oplossingen aanbiedt voor promotiemateriaal.

RAMBLAZ krijgt, via de BVBA GVC GROUP, opdracht om een *tender* in te vullen omtrent promotiemateriaal te leveren voor een Luxemburgse brouwerij (MUNHOWEN SA) dat moest dienen als geschenk bij aankoop van een *sixpack* "Battin" bier.

Op basis van een toegeleverd voorbeeld (Battin Big Seat) schrijft RAMBLAZ in op de *tender* en wordt haar kandidatuur aanvaard. RAMBLAZ heeft de vermeend inbreukmakende modellen laten produceren en er 1.240 geleverd aan MUNHOWEN SA.

III. VORDERINGEN

3. De eisen van eisende partijen strekken in hoofdzaak tot:
 - Het vaststellen van de auteursrechtelijke inbreuk op de creatie genaamd BALL CHAIR.
 - De staking en het gestaakt houden van de verdeling van stoelen waarin het model van de heer J. FINNBAR is belichaamd onder verbeurte van een dwangsom ten bedrage van € 2.500 per in strijd met dit bevel verdeelde stoel.
 - De betaling door RAMBLAZ van een schadevergoeding begroot op € 74.400.
 - De betaling door RAMBLAZ van de kosten van het geding (met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op € 3.300).

IV. TOELAATBAARHEID (Belang en Hoedanigheid)

4. Tijdens de pleidooien geeft RAMBLAZ aan niet meer aan te dringen op het vermeende gebrek aan belang in hoofde van XL.

V. BEOORDELING**V.A. Draagwijdte van eerdere beoordeling omtrent het auteursrechtelijk beschermd karakter van de BALL CHAIR**

5. De rechtbank wordt erop gewezen dat dezelfde zetel van deze rechtbank, in een procedure aanhangig gemaakt door JOHNSTON tegen een vermeende (derde) inbreukmaker, het auteursrechtelijke karakter van de BALL CHAIR heeft aanvaard (cfr. Kh. Antwerpen 25 september 2012, IRDI, 2013, afl. 2, 213).

In het kader van deze eerdere procedure werd echter een verschillend verweer gevoerd t.o.v. het huidige. Heden wordt gewezen op de vermeende anterioriteit van de PASTIL CHAIR (ontworpen door de heer Eero Aarnio (in 1968) (hierna wordt een fotografische weergave voorzien van dit model). Dit model was de rechtbank onbekend in haar eerdere beoordeling.

V.B. Auteursrechtelijke bescherming

6. Nationale wetgeving moet zoveel mogelijk worden uitgelegd in het licht van de bepalingen van het Europees recht. De rechtbank dienen aan de bepalingen van het nationaal recht een uitlegging te geven die zoveel mogelijk verenigbaar is met de doelstellingen van Europese Richtlijnen, of met andere woorden om hun nationale wetgeving richtlijnconform te interpreteren.

Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij is gebaseerd op het beginsel dat werken slechts auteursrechtelijk beschermd worden wanneer zij oorspronkelijk zijn, in die zin dat zij een eigen intellectuele

schepping van de maker zijn (cfr. punten 4, 9-11 en 20 van de considerans)(HvJ 16 juli 2009, C-5/08, *Infopaq*). Deze rechtspraak werd verder verfijnd (cfr. HvJ 1 december 2011, C-145/10 *Panier*).

Concreet dient beoordeeld te worden of de auteur uitdrukking heeft gegeven van diens persoonlijkheid waarvan sprake is wanneer hij zijn creatieve bekwaamheden heeft tot uiting kunnen brengen door het maken van vrije en creatieve keuzen (cfr. punt 89, *Infopaq*) of nog anders gezegd als hij aan het werk een persoonlijke noot heeft gegeven door de bedoelde vrije en creatieve keuzen (cfr. punt 92 *Painier*). Hierbij is kunstzinnigheid niet vereist.

Dezelfde krijtlijnen worden door het Hof van Cassatie gezet omtrent de beoordeling van het auteursrechtelijk beschermd karakter en als volgt uiteengezet/herhaald in haar arrest van 11 maart 2005: "*Om bescherming van de Auteurswet ... te genieten, is het nodig maar voldoende dat bewezen wordt dat het werk de uitdrukking is van de intellectueel inspanning van de maker, wat onontbeerlijk is om aan het werk het vereiste individuele karakter te geven waardoor een schepping ontstaat*" (Cass. 11 maart 2006, AM 2005, 396 noot F. DE VISSCHER).

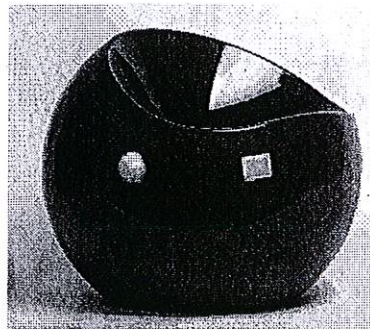
7. Oorspronkelijkheid houdt anderzijds niet in dat het werk geheel en in al haar opzichten nieuw dient te zijn. Zelfs indien bestanddelen van een werk bestaan uit elementen die, afzonderlijk beschouwd, als dusdanig geen intellectuele schepping vormen van de auteur, kan de auteur via de keuze, de schikking en de combinatie van deze elementen op een oorspronkelijke wijze, de uitdrukking aan zijn creatieve geest geven en tot een resultaat komen dat een intellectuele schepping vormt (cfr. HvJ, 16 juli 2009, nr. C-5/08, randnummer 45).
8. Uit de stukken voorgelegd door RAMBLAZ blijkt dat JOHNSTONE heeft aangehaakt aan een stijl die eind jaren 60 erg in trek was, meer bepaald het creëren van meubelen uit sferische vormen.

Ideeën op zich voldoen niet aan de auteursrechtelijke beschermingsdrempel. De concrete vormgeving (die aan bepaald idee wordt gegeven) dient getoetst te worden aan de auteursrechtelijke drempelvoorwaarden. Eén (of de eerste) concrete uitwerking van een dergelijke idee (en het al dan niet voldoen aan de auteursrechtelijke beschermingsvoorwaarden) ont-

neemt niet de mogelijke bescherming aan verdere uitwerkingen. In het verlengde hiervan is het niet omdat een pionier van een bepaalde stijl objecten ontwerpt dat niet binnen deze stijl diverse objecten (gecreëerd door derden) kunnen voldoen aan auteursrechtelijke bescherming.

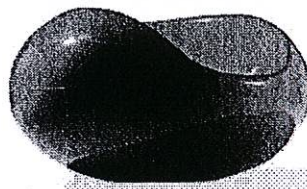
9. Eisende partijen bewijzen voldoende naar recht dat is voldaan aan de voorwaarden voor auteursrechtelijke bescherming m.b.t. de BALL CHAIR door te wijzen op volgende elementen:

- een onvolmaakte bolvormige vormgeving met afgeplatte onderkant
- uitsnijding voor het zitvlak, gekenmerkt door vloeiende lijnen die zich inschrijven in de bolvormgeving

Herhaald wordt dat de mate van kunstzinnige of artistieke waarde geen criterium is om te bepalen of een werk al dan niet auteursrechtelijke bescherming geniet.

Het prioritaire model, aangedragen door RAMBLAZ (i.e. PASTIL CHAIR van de heer Eero Aarnio - 1968), doorkruist bovenstaande beoordeling niet.

Door de heer AARNIO en de heer JOHNSTONE werden verschillende, eigen en duidelijk concrete keuzes gemaakt ter creatie van de respectievelijke zitmeubelen. Volledigheidshalve

wordt aangegeven dat de technische afweging (zitmeubel t.o.v. kruk-model) niet in beschouwing wordt genomen.

In dit kader kan worden verwezen naar het verschil in sferische vorm als startpunt (volwaardige bal-vorm versus ingedrukte bal-vorm), wijze en plaats van uitsnijding (los van enige technische gevolgen), ... hetgeen resulteert in een verschillende totaalindruk (doch binnen dezelfde stijl).

V.C. Auteursrechtelijke inbreuk

10. Namaak wordt aanvaard in geval het vermeend inbreukmakend werk geheel of gedeeltelijk een overname, reproductie vormt van wat origineel (oorspronkelijk) is aan het oorspronkelijk werk (cfr. Brussel, 7 december 1999, *IRDI*, 2000, 34). Bij deze beoordeling wegen de gelijkenissen zwaarder door dan de verschillen waarbij rekening wordt gehouden met het globaal beeld van de gemiddelde koper/aanschouwer van het object. In haar beoordeling heeft de visuele presentatie van het meubel een belangrijke rol.

Omtrent het vermeend inbreukmakend karakter wordt door RAMBLAZ geen verweer gevoerd.

Volledigheidshalve wordt aangegeven dat het gegeven dat de inbreukmakende modellen "te goeder trouw" werden aangekocht bij een leverancier, geen rechtvaardigheidsgrond voor de inbreuken op het auteursrecht is (cfr. Brussel 16 november 2004, *RAGB*, 2005, afl. 20, 1837, DE VISSCHER, G. en MICHAUX, B., "Précis du droit d'auteur", Brussel, Bruylant, 2000, 76, nr. 90, VAN HEES, H., "Commentaar bij artikel 87 Auteurswet 1994", in X, Handels- en economisch recht, Commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer, Mechelen, KLUWER, 2009, p. 23; Brussel 28 februari 2006, afl. 5-6, 436, Brussel 16 november 2004, *RAGB*, 2005, afl. 20, 1837).

11. Op basis van bovenstaande elementen wordt de inbreuk in hoofde van RAMBLAZ aanvaard en de stakingsvordering gegrond beschouwd.

V.D. Schadevergoeding

12. Schadevergoeding naar Belgische recht wordt doorgaans berekend door het bepalen van de door eisende partijen *gederfde winst* als het door hen *geleden verlies*. Als richtlijn dient betracht te worden eisende partijen in een situatie te brengen die zou bestaan hebben zou de inbreuk niet zijn gepleegd. Alleszins bestaat er eensgezindheid in de Europese rechtsleer en rechtspraak dat de schadevergoeding geen bestraffend karakter vermag te verkrijgen.

13. De rechtbank wordt een uitermate beperkt cijfermateriaal aangereikt.

De rechtbank is slechts bekend met de verkoopprijs van het origineel (€ 195) en de verkoopprijs van het inbreukmakend model (€ 40). Eisende partijen stellen vervolgens dat de gederde winst €60/model zou bedragen, terwijl RAMBLAZ van haar kant de gemaakte winst op € 10/model aangeeft. Dit alles wordt echter niet gedragen door bewijskrachtige elementen.

Er worden geen *cijfers* aangereikt omtrent productiekosten, reclamekosten en inspanningen, evolutie van verkoopcijfers, verkoopcijfers op zich, kosten gemaakt in het kader van de "*marktcontrole die (hij) gedwongen is uit te voeren in zijn strijd tegen namaak*", Zowel eisende partijen als RAMBLAZ beperken zich tot de theoretische vermelding ervan zonder ze concreet, of minstens een indicatie ervan, weer te geven. Ondanks de bewijsloyaliteit tussen partijen, dient de bewijslast omtrent de schade toegewezen te worden aan eisende partijen.

Gezien het bovenstaande bevindt de rechtbank zich op de grens van een beoordeling die leidt tot de afwijzing van de vordering tot schadevergoeding (wegens gebrek aan bewijs) en een beoordeling waarbij kan worden teruggevallen op artikel 80§2 2, 1 Auteurswet en de schadevergoeding in "*redelijkheid en billijkheid (vast te stellen) op een forfaitair bedrag*". Het is deze laatste verwijzing die, zij het licht, de overhand neemt, aangezien de schade niet naar redelijkheid kan betwist worden.

14. De rechtbank bepaalt de schade op € 25/(inbreukmakend) model en dit op grond van volgende overwegingen:

- De referentie naar een reeks van (onuitgegeven en uitgegeven) rechtspraak waar de schadevergoeding wordt bepaald op €50 (m.b.t. sportschoenen), €60 (m.b.t. rugzakken) en €60 (m.b.t. handtassen) per model, zou richtinggevend kunnen zijn mits de rechtbank zou beschikken over een volledig overzicht van de toegekende schadevergoeding.
- De rechtbank heeft geen gegevens of de BALL CHAIR wel wordt verkocht op de Luxemburgse markt door XL en aan welke prijs.
- Er dient abstractie te worden gemaakt van de hoeveelheid van namaakmodellen op de markt.
- Goede trouw dient ingevuld te worden aan de hand van de omstandigheden van het geval en kan eventueel een invloed hebben op de bepalingen van de schade (doch niet op de inbreuk). Deze goede trouw heeft geen overtuigende waarde aangezien RAMBLAZ een commerciële speler op de markt van "promotiemateriaal" is. Zij mocht er niet van uitgaan dat het object auteursrechtvrij zou zijn, zeker indien het origineel op de markt wordt aangeboden voor € 195/model. Verder kon zij eveneens de producent van het inbreukmakend model wijzen op zijn vrijwaringsplicht in het geval van auteursrechtelijke inbreuken (gebruikelijk in deze sector). Blijkbaar heeft zij nagelaten dit te doen of heeft de producent dergelijke verplichting niet willen aangaan. Het gegeven dat geen modelbescherming werd aangevraagd, kan niet als overtuigend element worden aangenomen om de schade te beperken op basis van goede trouw (verwijzend naar de moeilijkheid om na te gaan of het model al dan niet beschermd was).
- Er dient rekening te worden gehouden met een "moreel element" gezien het als oorspronkelijk aanvaard model met een merk werd bedrukt waardoor het object verschuift van *design* naar *gadget*.
- Eisende partijen hebben (weliswaar onder voorbehoud) melding gemaakt van een bedrag van € 25/inbreukmakend model als schadevergoedend (schrijven dd. 24 juni 2013). Op dat moment heeft zij een regelmatige inschatting kunnen maken van de aantallen. De rechtbank is zich bewust dat dit voorstel werd gelanceerd met de gebruikelijke voorbehouden, doch het is de rechtbank niet duidelijk waarom dit op 24 juni 2013 een aanvaardbare schadevergoeding zou zijn, terwijl dit na dagvaarding niet meer zou overeenstemmen met de geleden schade. Dat de méérschade betrekking zou hebben de op de kosten van huidige procedure, wordt niet aanvaard aangezien deze gedekt worden door de rechtsplegingsvergoeding.

De schade wordt begroot op € 25 x 1.240 = € 31.000. De vordering wordt voor dit bedrag gegrond verklaard.

Er wordt geen uitvoerbaarheid bij voorraad gevorderd.

VI. UITSpraak

De rechtbank op tegenspraak.

Verklaart de ingestelde eisen toelaatbaar en gegrond in volgende mate:

Stelt de auteursrechtelijke inbreuk vast op de rechten verbonden aan het BALL CHAIR-meubel (conform artikel 1,§1 Auteurswet) in hoofde van de BVBA RAMBLAZ door de reproductie, verdeling en mededeling aan het publiek van het inbreukmakende model.

Beveelt de staking en het gestaakt houden van de reproductie, verdeling en mededeling aan het publiek van het inbreukmakende model en dit onder verbeurte van een dwangsom ten bedrage van € 1.000 aan elke eisende partij per eenmalige daad inbreuk vanaf betekening van onderhavige uitspraak en dit met een maximum van € 250.000.

Veroordeelt de BVBA RAMBLAZ tot betaling aan de eisende partijen [met dien verstande dat betaling aan één van hen bevrijdend zal zijn ten opzichte van de andere] van een schadevergoeding begroot op € 31.000 te verhogen met de gerechtelijke intresten aan de wettelijke intrestvoet vanaf uitspraak tot de volledige betaling.

Verwerpt het andere en het meergevorderde als ongegrond.

Veroordeelt de BVBA RAMBLAZ tot betaling van de kosten van het geding als volgt begroot:

- Kosten dagvaarding: €377,90
- Rechtsplegingsvergoeding: € 2.200,00

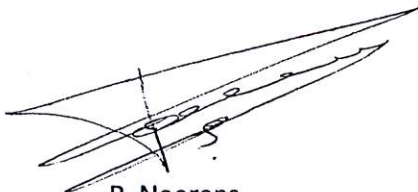
Dit vonnis werd gewezen door de 7de kamer van de Rechtbank van Koophandel Antwerpen, afdeling Antwerpen, waar zitting hadden:

S. Granata,	rechter, voorzitter van de kamer
G. De Block,	rechter in handelszaken
R. Noerens,	rechter in handelszaken
G. Verelst,	griffier,

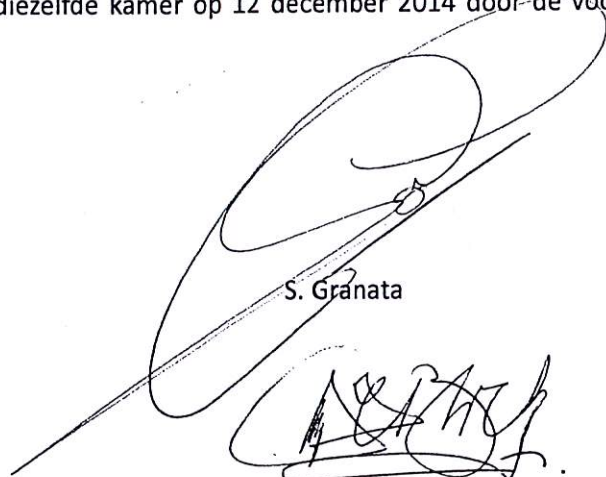
en uitgesproken in openbare zitting van diezelfde kamer op 12 december 2014 door de voorzitter, bijgestaan door de griffier.

G. Verelst

R. Noerens

S. Granata

G. De Block

Federale Overheidsdienst Financiën
AAPD-RECHTSZEKERHEID
8ste Registratiekantoor Antwerpen
Italiëlei 4 bus 2
2000 Antwerpen

Geregistreerd te Antwerpen 8 e Kantoor
in debet op 16 DEC 2014
Boekdeel 119. Blad 15. Vak 7
...blad(en) ...verzending(en)
Verschuldigd negen honderd ...
Registratie (530,00€)

De e.a. Inspecteur wn.,

IWERT DE VOS.

